

Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle / Hulevesimääräykset

Kaupunginhallitus 19.08.2024 § 330
62/10.03.02.01/2024

Valmistelija Johtava ympäristötarkastaja Tuomas Hirvijoki

Vaasan hallinto-oikeus pyytää antamaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 42 §:n mukaisen lausunnon valituksen johdosta (Kokkolan kaupunginvaltuusto 13.5.2024, § 47) sekä liittämään oheen valituksenlaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat. Lausunto ja asiakirjat tulee toimittaa hallinto-oikeuteen 30.8.2024 mennessä. Lausuntopyyntö ja valitus ovat liitteenä. Valituksen suomennos ja muu aineisto ovat oheismateriaalina.

Liite A § 330 Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö
Liite B § 330 Valitus

Valituksen pääasiallinen sisältö:

Valituksessa vaaditaan, että hallinto-oikeus kumoaa kaupunginvaltuuston päätöksen kaikilta osin. Valitus asiasisällöltään kiteytyy kolmeen kohtaan:

- 1 Valituksen mukaan valtuuston päätös on epäselvä ja valittaja katsoo, että Kokkolan kaupunginvaltuusto ei olisi päätöksenteossa hyväksynyt hulevesijärjestelmän vaikutusalueen karttoja, toisin kuin kaupunginhallitus 29.4.2024 § 203 hyväksyi.
- 2 Valituksen mukaan valmisteluprosessi ei ole täyttänyt kielilain määräyksiä.
- 3 Määräykset ovat luonteeltaan sellaisia, että niitä voidaan soveltaa ainoastaan kiinteistöihin, jotka on liitetty kunnan hulevesijärjestelmään ja että määräykset ovat epäselviä.

Valittaja vaatii myös korvausta oikeudenkäyntikuluista, 300 euroa sekä laillista korkoa, hallinto-oikeuden päätöksen päivämäärästä laskien.

Lausunto Vaasan Hallinto-oikeudelle

Hulevesimääräysten tarkistamisen käsittely tiivistetysti:

- 1 Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 17.1.2024 § 13 asettaa ehdotuksen tarkistetuista hulevesimääräyksistä sekä vaikutusaluekartoista nähtäville sekä pyytää asiasta lausunnot tarpeellisilta tahoilta.
- 2 Ehdotus hulevesimääräyksiksi ja vaikutusalueen kartaksi oli nähtävillä 31.1.2024 – 24.3.2024 välisenä aikana Kokkolan

kaupungintalolla ja Kokkolan kaupungin verkkosivuilla. Asiasta tiedotettiin Keskipohjanmaa -lehdessä. Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot ja lausuntojen antoaikaa jatkettiin 15.4.2024 asti erillisestä pyynnöstä.

- 3 Nähtävilläoloaikana saatiin 3 kappaletta muistutuksia ja 2 kappaletta lausuntoja. Yksi muistutus on valituksen tekijöiden tekemä muistutus. Edellä mainittu muistutus huomioitiin hulevesimääräysten laadinnassa niiltä osin, kuin se koski hulevesimääräyksiä.
- 4 Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi 24.4.2024 § 71 lausuntojen ja muistutusten pohjalta täydennetyt hulevesimääräykset ja täydennetyt vaikutusaluekartat ja toimitti asian edelleen jatkopykälänä kaupunginhallitukselle.
- 5 Kaupunginhallitus päätti omalta osaltaan 29.4.2024 § 203 hyväksyä ehdotetut hulevesimääräykset sekä vaikutusaluekartat ja esittää ne edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.
- 6 Kaupunginvaltuusto 13.5.2024 § 47 päätti hyväksyä ehdotetut hulevesimääräykset.

Hulevesimääräysten käsittelyssä on ollut rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksissa 17.1.2024 § 13 ja 24.4.2024 § 71 ja nähtävilläoloaikana versio hulevesimääräyksistä ja vaikutusaluekartoista, jossa on esitetty muutokset voimassaoleviin kaupunginvaltuuston 17.5.2021 § 43 hyväksymiin hulevesimääräyksiin. Muutosversiot on esitelty myös kaupunginhallituksessa 29.4.2024, valtuustoryhmien puheenjohtajapalaverissa 7.5.2024 sekä valtuustoinfossa 8.5.2024.

Kokkolan kaupunginhallitus valituksen kohdan 1 hulevesimääräyksiä koskevaan asiasisältöön toteaa, että kaupunginvaltuuston päätös on sama kuin sitä edeltävien toimielinten eli kaupunginhallituksen 29.4.2024 § 203 ja rakennus- ja ympäristölautakunnan 24.4.2024 § 71 päätökset, eikä sisältö ole muuttunut. Esitetty hulevesijärjestelmän vaikutusalue on kaupunginvaltuuston 13.5.2024 § 47 päätöksen liitteessä B, ja rajaviivojen värikoodit on sanallisesti kuvattu päätöksen asiatekstissä. Tarkennuksena voidaan todeta, että asia on ilmaistu myös hulevesimääräysten kohdassa 2.1 toisessa kappaleessa, jossa lukee seuraavanlaisesti: ” Nämä hulevesimääräykset ovat voimassa Kokkolan kaupungin hulevesijärjestelmän vaikutusalueella. Vaikutusalue löytyy ”tästä verkkolinkistä” tarkkana versiona, sekä liitteinä olevista pdf-kartoista. *(lisätään päivitetty verkkolinkki, kun määräykset on hyväksytty).*” Edellä mainittu kursivilla ja keltaisella värillä hulevesimääräyksissä korostettu teksti kuvaa sitä, että hulevesimääräyksiin (PDF.-tiedostotyyppi) upotetaan verkkolinkki, josta hulevesimääräysten vaikutusalue löytyy verkkosivuilta paikkatietosovelluksesta erillisten, myös liitteenä olevien pdf-karttojen lisäksi. Sama verkkolinkki upotetaan myös kohdan 1.2 toiseen kappaleeseen: ”*Hulevesijärjestelmän vaikutusalue*”. Kaupunginhallitus lisäksi toteaa,

että voimassaolevien hulevesimääräysten (Kokkolan kaupunginvaltuusto 17.5.2021 § 43) hulevesijärjestelmän vaikutusaluekartta löytyy Kokkolan kaupungin verkkosivuilta.

Mitä hulevesijärjestelmän vaikutusalueeseen tulee, korostaa Kokkolan kaupunginhallitus, että asiasta on pidettävä erillään 1) vesihuoltolain mukaiset toiminta-alueet ja niiden hyväksyminen (VHL 8 §) ja 2) hulevesijärjestelmän vaikutusalue. Vesihuoltolain mukaisten toiminta-alueiden määrittely eroaa hulevesijärjestelmän vaikutusalueen määrittelyssä mm. siinä, että toiminta-alueen määrittelyssä huomioidaan kunnan päätöksenteon kautta esim. halutut laajenemisalueet. Tätä ei hulevesijärjestelmän vaikutusalueen määrittelyssä ole mahdollista tehdä, koska se perustuu mm. paikallisiin maasto-olosuhteisiin, kuten valuma-alueisiin tai alueen muihin kuivautusteknisiin ratkaisuihin. Kaupunginhallitus myös muistuttaa, että lainsäädännössä ei ole edellytetty hulevesijärjestelmän vaikutusalueen esittämistä karttapohjaisena, toisin kuin vesihuoltolain toiminta-alueen esittämisestä. Hulevesijärjestelmän vaikutusalueen esittäminen karttapohjaisena tarpeen mukaisesti päivitettyinä kappaleessa aiemmin mainittuihin perusteluihin viitaten ja helposti saatavilla olevana, on kuitenkin asianmukaista.

Päätöksissä, kuten lainsäädännössäkin, kaupungin hulevesijärjestelmällä tarkoitetaan kaikkia niitä rakenteita ja ratkaisuja, joilla hulevesiä johdetaan ja käsitellään (esim. ojat, hulevesialtaat ja hulevesiviemärit). Hulevesijärjestelmän vaikutusalue on se alue, jolla sijaitsevia kiinteistöjä kaupungin hulevesijärjestelmä palvelee.

Hallituksen esityksen (HE 218/2013 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 103 b §:n 3 momentin kohdalla seuraavaa: ”Pykälän 3 kohdan mukaan kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalue olisi alue, jolla sijaitsevia kiinteistöjä kunnan hulevesijärjestelmä palvelisi. Hulevesijärjestelmä voisi palvella alueen kiinteistöjä esimerkiksi mahdollistamalla kiinteistön hulevesien johtamisen kunnan hulevesijärjestelmään tai estämällä hulevesien valumisen kiinteistölle. Kunnan hulevesijärjestelmä voisi palvella alueen kiinteistöjä myös siten, että sen avulla hallitaan yleisten alueiden kuten puistojen ja katualueiden hulevesiä.”

Edellä mainitun hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on 103 i §:n kohdalla todettu muun ohella seuraavaa. ”Pykälässä säädettäisiin kunnan tehtävistä hulevesien hallinnan järjestämisessä. Kunnan tehtävänä olisi hulevesien hallinnan järjestäminen asemakaava-alueella. Kunta voisi ottaa järjestettäväkseen hulevesien hallinnan muillakin alueilla.” Edellä mainittuihin viitaten voidaan todeta, että vaikutusaluekarttaa on asianmukaista päivittää säännöllisesti myös olosuhdemuutosten lisäksi, koska myös asemakaava-alueet laajenevat ja myös uusia asemakaava alueita tulee.

Mitä tiedottamisen ja nähtävillä olon osalta valituksen sisältöön tulee, toteaa kaupunginhallitus, että MRL 103 J §:n 2. mom. mukaisesti määräysten valmistelussa ja laatimisessa noudatetaan, mitä 15 §:ssä

säädetään rakennusjärjestyksen valmistelusta ja laatisesta. Hulevesimääräyksiä valmisteltaessa on siten soveltuvin osin noudatettava, mitä 62 §:ssä säädetään vuorovaikutuksesta ja 65 §:ssä kaavaehdotuksen asettamisesta julkisesti nähtäville. MRA 30 §:n 2. mom. mukaisesti ilmoitus on julkaistava vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jonka mukaisesti ilmoitusta ei ole ollut tarpeen julkaista erikseen Österbottens Tidning -lehdessä. Kaupunginhallitus myös toteaa, että MRA 6, 12, 19 ja 27 §:ien 1 mom. mukaisesti ehdotus on pidettävä julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan. Hulevesimääräykset olivat nähtävilläoloaikana julkisesti nähtävillä 31.1.2024 – 24.3.2024 välisen ajan Kokkolan kaupungin verkkosivuilla, sekä Kokkolan kaupungintalolla.

Valituksessa on nostettu esiin useassa kohdassa hulevesimaksu sekä hulevesitaksa. Valituksen tehneet ovat valittaneet myös kiinteistöä koskevasta erillisestä hulevesimaksuasiasta, johon hallinto-oikeus (dnro: 315/03.04.04.04.16/2024) on pyytänyt lausuntoa kaupunkirakennelautakunnalta. Edellä mainittuun Kaupunkirakennelautakunta on 17.4.2024 § 78 antanut vastineen. Kokkolan kaupunginhallitus katsoo, että hulevesitaksan asiat ja hulevesimaksut eivät liity hulevesimääräysten asiasisältöön, eikä siten niiltä osin vastinetta ole tarpeen antaa.

Valituksen kohtaan 2, koskien: "Valitus ei täyttänyt kielilain määräyksiä", kaupunginhallitus toteaa yksiselitteisesti, että käsittelykieli Kokkolan kaupungin toimielimissä kaupunginvaltuustoa lukuunottamatta on suomi. Tieto hulevesimääräysten nähtävilläolosta on julkaistu Keskipohjanmaa -lehdessä sekä suomen-, että ruotsinkielisenä. Kuulutus hulevesimääräysten tarkistamisesta on julkaistu sekä suomen-, että ruotsinkielisenä Kokkolan kaupungin verkkosivuilla. Julkaistut asiakirjat ovat tämän lisäksi hyvien hallintotapojen mukaisesti olleet nähtävillä Kokkolan kaupungintalolla. Ruotsinkielinen versio ehdotetuista hulevesimääräyksistä olisi ollut mahdollista saada erillistä pyyntöä vastaan nähtävilläoloaikana. Kokkolan kaupunginvaltuustossa päätöksenteossa ollut versio hulevesimääräyksistä oli kirjallisesti sekä suomen-, että ruotsinkielisenä.

Valituksen sisältökohtaan 3: "Määräykset ovat luonteeltaan sellaisia, että niitä voidaan soveltaa ainoastaan kiinteistöihin, jotka on liitetty kunnan hulevesijärjestelmään.", valittaja on valituksessaan todennut, että määräykset ovat epäselvät. Kokkolan kaupunginhallitus toteaa, että tarkistettujen hulevesimääräykset eivät ole epäselvät. Myös muutokset voimassaoleviin (Kokkolan kaupunginvaltuusto 17.5.2021 § 43) hulevesimääräyksiin on esitelty nähtävilläoloaikana selvästi. Tarkistettujen hulevesimääräysten (Kokkolan kaupunginvaltuusto 13.5.2024 § 47) määräykset ovat MRL 103 J §:n 3.mom mukaisia. MRL 103 J §:n 3.mom mukaisesti määräykset voivat koskea:

- 1 hulevesien määrää, laatua, maahan imeyttämistä, viivyttämistä ja tarkkailua sekä hulevesien käsittelyä kiinteistöllä;

- 2 kiinteistön hulevesijärjestelmän liittämistä kunnan hulevesijärjestelmään; ja
- 3 muita näihin rinnastettavia, hulevesien hallintaan liittyviä seikkoja.

Määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai asemakaavassa on asiasta toisin määrätty.

Valittaja on valituksessaan todennut, että kohdassa 3.1 on myös määräys, joka on epäselvä ja kohtuuton ja esittäneet kysymyksen: ”Tarkoittaako tämä, että jos kiinteistönomistajan kiinteistöllä tilapäisesti seisoo kuorma-auto tai työajoneuvo, hänen on asennettava näytteenottoaivo?”. Tähän kaupunginhallitus toteaa, että kohta 3.1 on selkeä ja vastaa samalla valittajan kysymykseen: Ei tarvitse.

Kaupunginhallitus myös toteaa, että vaikutusalueeseen kuuluminen ei edellytä konkreettista liittymistä järjestelmään. (vrt. esim KHO:2021:131 15.09.2021/H3143)

Kokkolan kaupunginhallitus katsoo, että valitus on kokonaisuudessaan perusteeton ja näin ollen valitus tulee perusteettomana hylätä.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa ylläolevan lausunnon Vaasan hallinto-oikeudelle sekä liittää oheen valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.